

Het leukste van

Lissabon

7
X
een top-5

De magnifieke ligging op en tussen de heuvels aan de Taag, de ontspannen sfeer en het mediterrane klimaat – waarbij je optimaal kunt genieten van de terrasjes op de talloze pleinen – maken Lissabon tot een van de aantrekkelijkste steden van Europa. Met onze top-5-lijstjes mis je niets.

TEKST EN FOTO'S

KEES VERPLANKE

Door de straten van Baixa struinen, koffie met een pasteis de nata bestellen bij café Martinhal onder de arcaden, een krakende tram nemen naar Castelo São Jorge, vanaf de Torre de Belém – waar de ontdekkingsreizigers vertrokken – over de Taag uitkijken, sardientjes smikkelen met een glas vinho verde, je verbazen over de enorme hoeveelheid tegeltableaus in het São Vicente klooster en 's avonds op zoek naar fadoklanken in Alfama. Dát is Lissabon. Hoewel groot, heeft de stad een aangenaam levensritme en hectisch is het er nooit.

De eerste ontdekkingsreizigers

De Portugezen namen dankzij het enthousiasme van koning Hendrik de Zeevaarder in de 15e eeuw het voortouw bij de ontdekkingsreizen. Ze voeren om Afrika heen en plantten de Portugese vlag waar ze aanlegden: Kaapverdië, São Tomé, Angola, Mozambique, Brazilië. In 1498 ontdekte Vasco da Gama zelfs als eerste de zeeweg naar Indië. Lissabon was het bloeiende middelpunt van Europa, waar de exotische goederen aan land kwamen. Lissabon werd een rijke stad. In Belém is daar nog wat van te zien in de Torre de Belém en meer nog het Hiëronymietenklooster (Mosteiro dos Jerónimos) in de laatgotische Manuelstijl. Gebouwen in deze stijl zijn schaars: een hevige aardbeving gevolgd door een tsunami veegden in 1755 de stad bijna van de kaart. De ruïne van het Convento do Carmo herinnert er nog aan.

Levend verleden

Onder leiding van Marquês de Pombal werd Lissabon herbouwd. En hoe! Stadshart Baixa kreeg een schaakbordpatroon met imposante pleinen. In de 19^e en 20^e eeuw viel de economie ver terug met de dictatuur van Salazar en Caetano als een inktzwarte periode in de geschiedenis. De Anjerrevolutie maakte daar een einde aan.

Om een goed beeld te krijgen van de historie is het Lisbon Story Centre een prima start: in een uur neemt een multimediale spektakel je letterlijk mee door de geschiedenis, waarbij je de aardbeving voelt en bij Marquês de Pombal aan de tekentafel staat. Het verleden proef je ook in de enorme koepel van het Panteão Nacional, waar de grote Portugezen begraven liggen, en bij het monument voor de ontdekkingsreizen in Belém. ➤

OVERDAG OF 'S AVONDS

De aantrekkingskracht van de stad schuilt mede in de verschillende wijken, elk met een eigen sfeer. Baixa is overdag erg levendig, maar 's avonds lijkt het of het leven zich verplaatst naar Bairro Alto. Overdag zijn ook het aangrenzende Chiado en São Bento de moeite waard. In Bairro Alto begint het pas te leven in de namiddag. Dwalen door de doolhof van hellende straatjes in Alfama heeft zowel overdag als 's avonds zijn charme. Belém met zijn musea en monumenten en Parque das Nações met het Oceanário bezoek je overdag.

TOP-5 STADSWIJKEN

1. Alfama, met Castelo de São Jorge en 's avonds fado (foto)
2. Baixa, met pleinen, winkelstraten en de Avenida da Liberdade
3. Bairro Alto, de uitgaanswijk
4. Belém, voor de musea
5. Parque das Nações, het park van de Expo 1992

PORTUGESE BLUES De fado hoort bij Lissabon, zoals de flamenco bij Spanje en de blues bij de Mississippi Delta. Het zijn liederen vol melancholie en hunkering naar vervlogen tijden toen Portugal de zeeën beheerste. Alfama is de historische bakermat en de beste plaats om het te beleven, al zijn er ook veel optredens in Bairro Alto. Een goed, maar niet voordelig adres is Club de Fado. De spontane fado in een gewoon café vind je door met je oren open 's avonds door Alfama te struinen.

Tip 1: mijd etenstijd, ga later op de avond.
Tip 2: bezoek het fadomuseum.

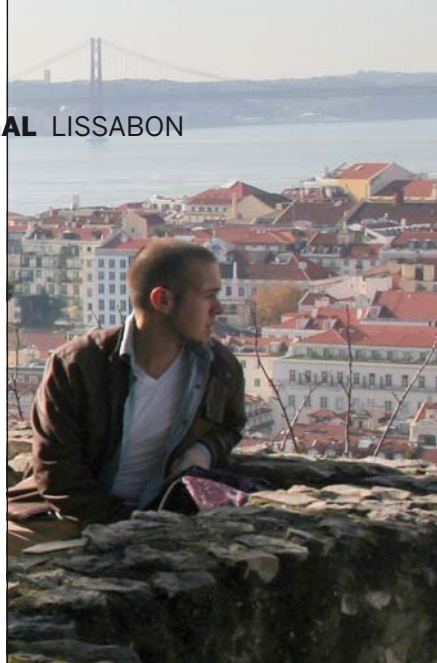
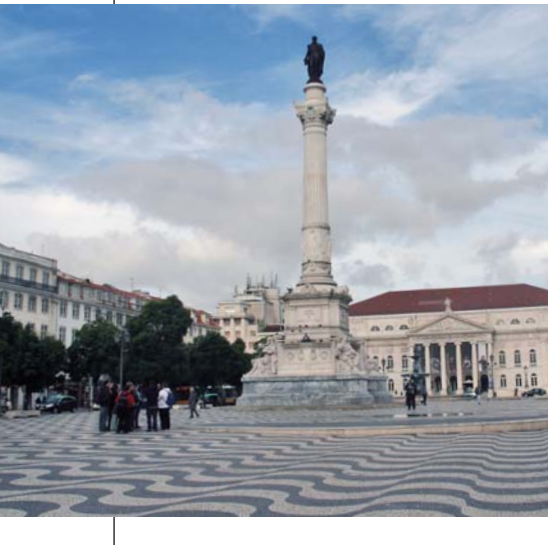
FADO

Van intiem tot imposant

Kenmerkend zijn de vele historische pleinen, van monumentaal tot intiem, zowel in het centrum als daarbuiten en overal is minstens één terrasje. Onze favoriet, Largo das Portas do Sol, is klein maar het uitzicht over Alfama en de Taag is eindeloos. Het strakke Praça do Comércio met de arcaden is de toegang tot de stad en opent zich naar zee. Rossio met monumentale fonteinen heeft kenmerkende golven in het plaveisel. Het ingetogen Largo do Carmo bij de ruïne van het Convento vormt een mooi contrast met het altijd levendige dubbelplein Praça Luis de Camões/Largo do Chiado.

TOP-5 PLEINEN

1. Largo das Portas do Sol
2. Praça do Comércio
3. Rossio (foto)
4. Largo do Carmo
5. Largo do Chiado/Praça Luis de Camões

Uitzicht met een drankje

Lissabon is gebouwd op en tussen heuvels. Dat vergt soms wat inspanning, maar heeft ook zijn voordelen. Op menige plek, met name bij de miradouros, uitkijpunten, heb je een prachtig uitzicht. Bankjes en een terrasje bij de typerende groene kiosk maken het nog aangenaamer. Behalve vanaf de miradouros heb je ook een fantastisch uitzicht vanaf Castelo de São Jorge, het klooster São Vicente de Fora en het dak van de Elevador de Santa Justa.

TOP-5 UITZICHTPUNTEN

1. Santa Luzia: de mooiste miradouro met een plantsoen en uitzicht over Alfama en de Taag. Helaas is er geen uitzicht vanaf het terras. Loop daarvoor even de hoek om naar Largo das Portas do Sol, ons favoriete plein.
2. Elevador de Santa Justa: een prachtige lift in neogotische stijl die van de hand van Eiffel zou kunnen zijn. Neem boven de smalle trap naar het dak voor een imposant uitzicht over het Rossioplein, Alfama en Baixa; ga een keer terug als het donker is!
3. Castelo São Jorge: wijds uitzicht over Baixa en de Taag (foto),
4. São Vicente de Fora: machtig uitzicht vanaf het dak van de koepel over de Taag en Alfama.
5. Rossio: kijk omhoog naar de heuvel van Bairro Alto en Castelo de São Jorge.

Portugees blauw

Lissabon is ondanks enkele onmiskenbare toppers geen museumstad zoals Berlijn, Madrid of Rome. Azulejos, de blauwbeschilderde tegeltjes, hét handelsmerk van Portugal, zie je erg veel. Je vindt ze onder andere in het azulejomuseum, maar ook in het museum van het klooster São Vicente de Fora, het museum voor decoratieve kunsten en het stadsmuseum.

TOP-5 MUSEA

1. Museu Nacional de Arte Antiga: enorm museum met veel westerse schilderijen en beelden, maar ook exotische kunst uit bijvoorbeeld Japan.
2. Calouste Gulbenkian: topcollectie van Armeense multimiljoenair die zich in Portugal vestigde. Overzichtelijke verzameling schilderijen, beelden, vazen en meubels vanaf de middeleeuwen.
3. Museu Nacional do Azulejo: zeer uitgebreid, in een oud klooster. Bijzonder zijn de meterslange voorstellingen en restauratiewerkzaamheden. Vergeet de letterlijk schitterende kloosterkerk niet!
4. Museu do Design e da Moda: modern museum in deels gestript bankgebouw, waar ruw beton de achtergrond is voor de expositie van mode en industriële vormgeving uit voorbije decennia, je ziet er bijvoorbeeld een scooter, meubilair en borden uit de jaren 50 en 60 (foto).
5. Museu do Chiado: overzichtelijk museum voor moderne kunst in een historisch pand.

Enorme kloosters

Oude kerken, ook die in Manuelstijl, zijn vanwege de aardbeving zeldzaam. Ook intieme kerkjes troffen we amper aan, indrukwekkende kloostercomplexen des te meer.

TOP-5 KERKEN EN KLOOSTERS

1. Mosteiro dos Jerónimos: ongeëvenaard rijk versierd, hoogtepunt in verfijnde Manuelstijl.
2. Mosteiro de São Vicente de Fora: grote kerk met dubbele toren, koepel en een uitgebreid museum met veel tegeltableaus (foto).
3. Sé kathedraal: doet door de robuuste bouw van buiten meer aan als een fort dan als een kerk. De schatkamer is museumwaardig en de kruisgang, nu in restauratie, bevat mooie details.
4. São Roque: rijkversierde kerk met fraaie plafondschilderingen. Het kerkmuseum huisvest een overzichtelijke verzameling beelden, doeken en kerkschatten.
5. Convento da Madre de Deus: nog een zeer rijk gedecoreerde kerk in het azulejomuseum.

Pasteis de nata of sardientjes?

In de traditionele cafés kun je elk moment van de dag terecht, voor een bica (espresso) tot een volledig diner. De oudste vind je in Baixa, de bekendste in Bairro Alto: A Brasileira, het stamcafé van de nationale dichter Pessoa. Hij zit er nog op het terras, maar nu in brons. Eenvoudige lunchrestaurants, waar je voor €10 gegrilde zwaardvis of sardientjes eet met een karafje huiswijn, zitten met name in Baixa. Ze zijn net als de traditionele cafés erg in trek bij de Lisboetas. Voor trendy adressen moet je in Bairro Alto zijn.

TOP-5 CAFÉS

1. Brown: aangenaam loungecafé met bruine fauteuils en banken.
2. Poison d'amour: onweerstaanbare taartjes eten in Franse sferen.
3. Martinho do arcadia: historisch café onder de arcaden van de Comércio, mooie oude eetzaal.
4. Pensão Amor: stemmig café in een voormalig bordeel.
5. Wijnbar BA: sfeervolle wijnbar met groot assortiment Portugese wijnen en gastvrije ontvangst.

TOP-5 RESTAURANTS

1. Cervejaria Ramiro: dé plaats voor verse schaal- en schelpdieren (foto), erg levendig, vaak een rij voor de deur.
2. Picanha: strak ingericht restaurant met overzichtelijke kaart, modern interieur, huiselijke sfeer, redelijke prijzen.
3. Imperio dos Sentidos: sfeervol restaurant met eigentijdse keuken en uitvoerige wijnkaart.
4. A Licorista o Bacalhoeiro: uitstekend lunchadres, eenvoudige betaalbare gerechten, veel locals.
5. Malmequer Bemmequer: knus Portugees restaurantje met eenvoudige, smakelijke grillgerechten.

TRAMS

NOSTALGIE De krakende, historische trammetjes en tandradbanen geven Lissabon een vroeg 20^e-eeuws tintje. Ze maken nog steeds deel uit van het openbaarvervoernet, al bedienen ze vooral het zuidelijke stadsdeel. Geen heuvel gaat ze te hoog en dat is wel zo prettig, want het is flink klimmen soms. De kleurrijke trams zijn populair bij toeristen, maar let op, met name lijn 28 is berucht om de zakkenrollers.

Tip: koop een dagkaart of Lisboa Card, anders betaal je de hoofdprijs voor een ritje.

TOPSELECTIE OVERNACHTEN

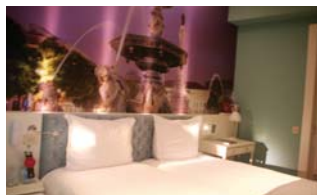
We bezochten 23 hotels in het centrum en selecteerden er 5. Op dereisgids.nu staan meer hotel-tips. Genoemde prijzen zijn voor een tweepersoonskamer eind april (peildatum 22/1) zonder ontbijt. De letter B plus cijfer verwijst naar het oordeel van gasten die boekten via Booking.com. Kies voor de vermelde telefoonnummers 00 351.

1. AS JANELAS VERDES****

Klassiek ingericht herenhuis met huiselijke sfeer. Comfortabele kamers met ruime badkamer. Uitgebreid ontbijtbuffet. Balkon met uitzicht en knusse tuin. Zeer gastvrij. 213 96 81 43, www.asjanelasverdes.com, €165, B 8,6; aangeboden door stedentrips.nl, Sunair.

2. BROWNS DOWNTOWN***

Trendy adres hartje Baixa. Strak

ingerichte studio's met zwart meubilair, een donkerhouten vloer, foto's in sepia en een kitchenette. 213 43 13 91, www.brownsdowntown.com, €85, B 8,9.

3. REAL PALACIO****

Paleisachtig hotel met grote meubels en schilderijen in de zitruimte. Ruime, klassiek ingerichte, comfortabele kamers. Erg goede prijs-kwaliteitverhouding. 213 19 95 00, www.realpalaciohotelgroup.com, €70, B 8,4; aangeboden door stedentrips.nl, Sunair, Arke, Holland International en Kras.

4. LX BOUTIQUE****
Eigentijds, trendy hotel. Kamers met wandvullende stadsfoto's. 213 47 43 94, www.lxboutiquehotel.com, €95, B 8,7; aangeboden door stedentrips.nl en Sunair.

5. LISBOA CARMO****
Gloednieuw adres met comfortabele, eigentijdse kamers op een toplocatie in Bairro Alto. Aantrekkelijk restaurant, gastvrije ontvangst. 213 26 47 10, www.lisboacarmohotel.com, €95, B 9,2 (foto links).

BERBEL KORVING (44) huurde een appartement in het centrum, bijvoorbeeld bij www.travelingtolisbon.com. Ze geniet er van de tranquillo way of life: 'in de ochtend je bed uit en op naar een *pastellaria* voor een heerlijke *Meia de Leite* (cappuccino) met een gebakje en dan op je dooie akkertje door het compacte centrum dwalen, dat is maximaal genieten op nog geen 4 km².'

REIZEN & PRIJZEN

VLIEGEN TAP, KLM en Transavia vliegen vanaf Amsterdam, Transavia ook vanaf Eindhoven. Met een koffer van 23 kg als ruimbagage kost TAP €180; KLM is €10 en Transavia €15 duurder.

VERVOER TER PLAATSE Het ov-net inclusief trams, kabelbanen en liften brengt je overal: dagkaart €5,50. Eenmalig gebruik van een lift kost soms al €3. Alternatief is de Lisboa Card (zie onder). Taxi luchthaven-centrum €12-15.

ENTREES Bij de Lisboa Card (72 uur €39) is gebruik van het open-

baar vervoer inbegrepen, net als de entree van de meeste topbezienswaardigheden behalve Calouste Galbenkian (€4), Castelo São Jorge (€7,50) en Oceanário (€11), daar krijg je alleen korting. Story center €9, de meeste grote musea €3-7.

REISAANBOD Citytrips (vervoer en verblijf) worden aangeboden door Arke, De Jong Intravakanties, Kras, Holland International, Oad, Odyssey, Sunair, stedentrips.nl en stedentripper.com. Een vierdaagse reis (19/4-23/4) met logies en ontbijt in hotel Evidencia Astorias kost bij Arke voor twee personen €735 (TAP-vlucht), peildatum 29/1.

REISINFORMATIE In ons steden-gidsenonderzoek was de Duitstalige Baedeker de beste, gevolgd door de Capitool. De top-5 Nederlandstalige gidsen: Capitool, Wat & Hoe, Dominicus, Michelin weekend en 100% Lissabon.

Handige websites: visitlisboa.com, askmelisboa.com, golisbon.com en visitportugal.com. Handige apps: tripadvisor en tripoos.

Portugees Verkeersbureau, Zee-straat 74, Den Haag, 070 328 12 39.

ETEN & DRINKEN Prijzen in €. Espresso 0,60-1,50, koffie met melk 1,20-2,20, flesje bier 1-2,50, glas port 3, pasteis de nata (roompasteitje) 1, hoofdgerecht zwaardvis 6-9 (lunch, eenvoudig) en 13-20 (diner, goed), fles wijn 10-20.

